

Θέματα Προσομοίωσης
Ημερήσιων και Εσπερινών Επαγγελματικών Λυκείων 2018

Ελληνική Γλώσσα (Νεοελληνική Γλώσσα)

Γ' Λυκείου

Απαντήσεις

ΚΕΙΜΕΝΟ (μη λογοτεχνικό)

A1. Αγαπητοί συμμαθητές,

Στα πλαίσια του μαθήματος της Γλώσσας, αποφάσισα να σας παρουσιάσω το περιεχόμενο κειμένου ο συγγραφέας του οποίου εξετάζει το σύγχρονο περιεχόμενο της λέξης πολιτισμός και τις προϋποθέσεις της προόδου του. Ειδικότερα αναφέρει ότι σήμερα έχει αυξηθεί το ενδιαφέρον για την έννοια του πολιτισμού και αποδίδει αυτή την αύξηση στη σύνδεσή του με όλες τις εκφάνσεις της ανθρώπινης καθημερινότητας. Ωστόσο επισημαίνει πως σύμφωνα και με τον Ελίαν, πίσω από αυτές τις εκφάνσεις λανθάνει μια δυτικότροπη αντίληψη του πολιτισμού που δημιουργεί διαχωριστικές τάσεις με αξιολογικά κριτήρια, την οποία αντιλαμβάνεται αρνητικά όσον αφορά την πρόοδο. Καταλήγοντας, επισημαίνει πως απαραίτητη προϋπόθεση της προόδου σήμερα είναι ο σεβασμός και η ελεύθερη έκφραση της διαφορετικότητας.

Ευχαριστώ για το χρόνο σας.

B1. Κάθε φορά που η διαφορετικότητα διώκεται ο πολιτισμός φθείρεται. Στον πολιτισμό δεν υπάρχουν παρθενογενέσεις. Επειδή καθετί καινούργιο στηρίζεται στο παλιό, η συνεισφορά όλων των πολιτισμών αποδεικνύεται πολύτιμη και αναγκαία. Όταν κάποιοι πολιτισμοί παραγκωνίζονται ως κατώτεροι το πολιτιστικό οικοδόμημα στερείται κάποιο βασικό μέλος, έστω κι αν αυτό αξιολογείται ότι το συνδράμει ελάχιστα. Επομένως κανένας πολιτισμός, ακόμα και ο πιο ασήμαντος, δεν είναι ωφέλιμο να αντιμετωπίζεται περιφρονητικά.

B2. Στην παράγραφο υπάρχει αίτιο – αποτέλεσμα (Στην καταγωγή της έννοιας «πολιτισμένος» ... και το «πώς» θα «έπρεπε να είναι ο άλλος»), αιτία είναι η εκλεκτική αστική αντίληψη και αποτέλεσμα η δημιουργία διαχωριστικών συνόρων. Υπάρχει αναλυτικός ορισμός, οριστέα έννοια: ο «πολιτισμένος», γένος: έννοια, ειδοποιός διαφορά: υπάρχει μια εκλεκτική «αστική» αντίληψη... Μια έννοια που δεν έχει περιγραφική ή αναλυτική αξία αλλά αξιολογική. Επίσης υπάρχουν παραδείγματα του «τι» και «πώς» πρέπει να είναι ο άλλος (Εκείνος που δεν μετέχει στον ίδιο μ' εμένα πολιτισμό... Ο κάτοικος της πόλης και ο αγροίκος της περιφέρειας.)

B3. μεταμορφώσει: μεταβάλει

ελλοχεύει: караδοкеί

υπερέχει: υπερτερεί

καταγωγή: προέλευση

αναγκαία: απαραίτητη

Γ. Αγαπητοί συνδημότες,

Πρόλογος: Η σημερινή εκδήλωση είναι αφιερωμένη σ' ένα θέμα αρκετά επίκαιρο. Οι μεταναστευτικές ροές προς τη χώρα μας, αλλά και η οικονομική κρίση που μας ταλαιπωρεί έχουν επιτείνει εκδηλώσεις ρατσισμού σε όλες τις εκφάνσεις του καθημερινού βίου. Κανείς δεν αναλογίζεται ότι τέτοιου είδους συμπεριφορές όχι μόνο δεν επιλύουν τα προβλήματα που υπάρχουν, όχι μόνο τα διατρανώνουν, αλλά και επιφέρουν οπισθοδρόμηση του πολιτισμού.

Μεταβατική παράγραφος: Ένας πολιτισμός που στηρίζεται στο ρατσισμό δεν μπορεί να έχει ποιότητα, είναι μάλλον πρωτόγονος. Όπως πολύ σωστά γράφτηκε σε άρθρο γνωστής εφημερίδας, υπάρχει κάτι το βάρβαρο στην ανακήρυξη του άλλου σε βάρβαρο, όπως υπάρχει κάτι το μη πολιτισμένο, στην αναγόρευση του εαυτού σε «πολιτισμένο».

Σχεδιάγραμμα:

Α' Ζητούμενο: Συμφωνείτε με την άποψη αυτή ή όχι και γιατί;

- ο πολιτισμός δεν έχει μόνο υλική διάσταση αλλά και πνευματική και ηθική, διαφορετικά είναι μονοδιάστατος και γι' αυτό ανάξιος λόγου → ο αποκλεισμός ανθρώπων από την κοινωνική ζωή με το πρόσχημα του βάρβαρου από απόψεως πεποιθήσεων ή οικονομικής θέσης ή κουλτούρας υποδηλώνει έλλειμμα ανθρωπιάς → απέχει, λοιπόν, από το να χαρακτηριστεί πολιτισμένη ενέργεια.
- από την άλλη η αυτοαναγόρευση κάποιου σε πολιτισμένο εμπεριέχει εγωισμό και φιλαυτία, δείγματα ηθικής παρακμής που δε συνάδει όπως είπαμε με την έννοια του πολιτισμού.

Β' Ζητούμενο: Ποιο είδος παιδείας κατά τη γνώμη σας μπορεί να συμβάλει στον πραγματικό εκπολιτισμό του ανθρώπου;

- Ο πραγματικός εκπολιτισμός του ανθρώπου μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσα από την ηθική του ολοκλήρωση → γι' αυτό χρειάζεται μια ανθρωπιστική παιδεία που θα τον γαλουχήσει με αξίες όπως η δικαιοσύνη, η ελευθερία, η ισότητα, η αλληλεγγύη, ο σεβασμός, η μετριοφροσύνη και η σύνεση.

Επίλογος: Αντί, λοιπόν, να μηχανορραφούμε για να εξοντώσουμε τον διπλανό μας που τυχαίνει να είναι διαφορετικός από εμάς, είναι πιο εποικοδομητικό, αγαπητοί συνδημότες να επενδύσουμε στη δική μας πνευματική και ηθική αρτίωση, που αποτελεί αναμφισβήτητα και το εχέγγυο ενός προηγμένου πολιτισμού. Ελπίζω να βρείτε χρήσιμους τους λόγους μου και να μη σας κούρασα.

Κείμενο (λογοτεχνικό)

Α1. Ο δικαστής όπως αποδείχθηκε χρωστούσε το ότι ήταν δίκαιος όχι μόνο στην ακεραιότητα του χαρακτήρα του αλλά και στην οξυδέρκειά του (εξυπνάδα του). Αφού παρακολούθουσε με προσοχή τους διαδίκους κατά την ακροαματική διαδικασία και στη συνέχεια έκανε ολιγόωρη κατάσχεση στα έμψυχα ή άψυχα που ήταν η αιτία της

φιλονικίας, τα παρατηρούσε προσεχτικά ως προς τις αντιδράσεις ή τα εξωτερικά χαρακτηριστικά τους και προσπαθούσε να εξαγάγει συμπεράσματα με λογικές μεθόδους.

Β1. α. Το διήγημα, όπως αναφέρεται και στο εισαγωγικό σημείωμα σκοπό έχει να διεισδύσει στη ρωσική ψυχή και κοινωνία. Κεντρικός ήρωας είναι ο δικαστής του οποίου επιχειρείται η ηθογράφηση. Αυτό επιτυγχάνεται κυρίως με το διάλογο που προσδίδει αφενός ζωντάνια και αμεσότητα, αφετέρου αφήνει τον αναγνώστη να διακρίνει μόνος του τα γνωρίσματα του χαρακτήρα του δικαστή και όχι να τα λάβει έτοιμα από τον αφηγητή. Έτσι τονώνεται το ενδιαφέρον του και η αφήγηση γίνεται πιο αληθοφανής.

β. Ως προς το περιεχόμενο: Το θέμα του διηγήματος είναι παρμένο από την καθημερινή ζωή. Δίνει δηλαδή γεγονότα που απαντούν συχνά στην καθημερινότητα των ανθρώπων. Οι χαρακτήρες είναι απλοί άνθρωποι του καθημερινού βίου.

Ως προς τη μορφή: Η τυπική αρχή παραμυθιού στην αρχή του διηγήματος το κάνει απλοϊκό. Η χρήση απλής καθημερινής γλώσσας σε συνδυασμό με την ευρεία χρήση του διαλόγου, η απουσία υποτεταγμένου λόγου και η ευθύγραμμη αφήγηση των γεγονότων βοηθούν τον αναγνώστη να παρακολουθήσει αβίαστα την ιστορία.

Γ. Η απονομή της δικαιοσύνης δεν μπορεί να γίνεται με κριτήρια υποκειμενικά. Το ευμετάβολο της ανθρώπινης φύσης αλλά και η πλεονεξία που είναι έμφυτη στον άνθρωπο, δεν εγγυώνται την ορθή κρίση. Ακόμα όμως κι αν υποθέσουμε ότι όλοι οι άνθρωποι λάμβαναν μια ιδανική παιδεία και διαμόρφωναν άρτιο χαρακτήρα δε θα μπορούσαμε να διασφαλίσουμε τη δίκαιη διευθέτηση των διαφορών μεταξύ τους σε πολυπληθείς κοινωνίες όπως οι σημερινές με εμπειρικούς τρόπους, γιατί η αποκάλυψη της αλήθειας απαιτεί χρονοβόρες διαδικασίες.

Αντίθετα οι νόμοι έστω κι αν έχουν αδυναμίες διαφυλάττουν αποτελεσματικότερα τη σωστή απονομή του δικαίου. Βρίσκονται υπεράνω ανθρώπινων αδυναμιών και όταν εφαρμόζονται το ίδιο για όλους, όταν δηλαδή υπάρχει ισονομία, η δικαστική αρχή υπηρετεί το κοινωνικό συμφέρον. Εξάλλου η έμπρακτη και πιστή εφαρμογή τους υποδεικνύει τα τρατά, τα οποία μπορούν να διορθωθούν από θεσμικά όργανα.